

Miljøhistorie

Miljøhistorie er en ganske ny og meget aktuell underdisiplin i historiefaget. Det dreier seg om forholdet mellom mennesker/samfunnet og det fysiske miljøet (jeg inkluderer også forholdet til menneskeskapt miljø som bygninger og bygningsmiljøer). Det er et mangslungent tema som omfatter alt fra forurensning, klimautvikling (temperaturendring, issmelting, flom), dyr og planter, skog (vern, fredning, utryddelse, spredning eller stedegenhet), energibruk og energiutvinning, holdninger til eller oppfatning av naturen samt politiske prosesser og aksjonisme innenfor feltet. Nedenfor foreslår jeg noen ganske forskjellige oppgaver, men mye annet som hver enkelte kan være interessert i, er også mulig.

Jordskjelvet i Lisboa i 1755.

Dette er et meget velkjent jordskjelv der omlag 30 000 mennesker omkom i jordskjelvet og påfølgende flodbølger og branner. Det ble meget omtalt og diskutert og førte til en interessant diskusjon om jordskjelvet skulle oppfattes som Guds straff eller om det var naturens krefter som opererte på egen hånd. Både Voltaire og Kant engasjerte seg i diskusjonen. En eller flere historiografiske oppgaver er nærliggende her, altså at man undersøker hva historikere og andre forskere har ment, ikke originaldokumenter.

Den lille istid fra ca. 1650 eller tidligere og til slutten av 1700-tallet.

Det var kaldere klima både i Norge og det meste av Europa. Her kunne det også være interessant med en historiografisk oppgave. Hva har forskere kommet fram til om denne klimaendringen, og har det vært noen utvikling i synspunktene?

Norges naturlige historie

Biskop Erik Pontoppidans bok *Norges naturlige historie* fra 1752–1753 er et tobindsverk som finnes i en moderne utgave. Det inneholder mye stoff om luften, bakken, vann og hav, og om planter, fugler, dyr, sjøormer etc. Her finnes tidlige vitenskapelige forklaringer, men også religiøse oppfatninger. En interessant oppgave kunne dreie seg om synet på naturen i dette verket.

Leirraset i Verdal

I Verdal var det et svært leirras i 1893 der 112 personer omkom og 105 gårdsbruk ble rasert. Her finnes det trolig temaer for flere oppgaver: Tiltak for dem som var rammet og evt. for å unngå nye katastrofer, oppfatninger og katastrofereaksjoner, hvordan skrev man om ulykken i samtiden? Man kan evt. sammenligne med et ras ved Nidelva i 1816, Tillerraset, der 15 personer omkom.

Svartlamoen

Svartlamoen er et trehusområde i Trondheim som var regulert til industriformål. Svartlamoen beboerforening aksjonerte imidlertid og oppnådde i 1998 at området ble bevart. Dette var en av de største politiske strider i Trondheim i etterkrigstiden og et interessant tema for en eller flere masteroppgaver.

Grønne menigheter

I forklaringer på Vestens sterke økonomiske utvikling sammenlignet med andre verdensdeler pleier kristendommen å trekkes inn. Den understreker at mennesket er skapningens herre og skal underlegge seg jorda. Her er ikke noe animisme, tro på at naturen er besjelet, noe som gjør det vanskelig å utnytte naturressursene. Ikke desto mindre har det i Den norske kirke fra 1996 vært en bevegelse for å skape grønne menigheter, noe som kan være tema for en oppgave. Man har vært opptatt av skaperverket, hatt friluftsgudstjenester, vært opptatt av energisparing og reduksjon av forbruk.

Andre temaforslag:

- Loven om naturvern fra 1954 og opprettelsen av første norske nasjonalparken, Rondane i 1962
- Holdninger til atomkraft i det norske samfunn på 1960-tallet
- Motstanden og aksjonismen mot atomkraft i 1970-årene
- Vindkraft – et omstridt tema?
- Planting og vern av skog